

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТУРИЗМОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Галузь знань	<u>І Транспорт та послуги</u>
Спеціальність	<u>ІЗ Туризм та рекреація</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Туризм</u>

Робоча програма з дисципліни «Туризмологія». Одеса: ОНУ, 2025. 18 с.

Розробники:

Сич Віталій Андрійович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії і туризму геолого-географічного факультету.

Соколовський Віктор Анатолійович, доктор філософії зі спеціальності «Географія».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від. "29" 08 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталій СИЧ)
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з гарантом ОПП «Туризм»

(підпис)

(Катерина КОЛОМІЄЦЬ)
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від. "29" 08 2025 р.

Голова НМК

(підпис)

(Віталій СИЧ)
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>І Транспорт та послуги</u> Спеціальність <u>ІЗ Туризм та рекреація</u> ОПП: <u>Туризм</u> Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	<i>Нормативна</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	год.
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета полягає в формуванні у майбутніх фахівців з туризму компетенцій щодо постановки та успішного вирішення на достатньому професійному рівні науково-дослідницьких та практичних завдань, узагальнення накопичених знань в період вивчення туристознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, яка подорожує, розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи.

Завдання:

- наукове осмислення цілісної концепції туризму як специфічного виду людської діяльності, особливого соціального інституту, суспільного феномену;
- визначення сутності туризмології як наукової соціоекономічної та гуманітарної дисципліни;
- розкриття понятійного, категоріального апарату та основних смислових значень туризму;
- систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генези та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій;
- осмислення структури туризмологічного знання;
- з'ясування функцій туризмологічного знання, його суспільного «призначення»;
- виявлення діалектики зв'язків між теорією та практикою туристської діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації

б) фахових загальних (КФЗ):

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності;

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

в) спеціальних фахових (КФС):

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації;

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації;

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією;

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК8. Здатність до аналітико-прогностичної діяльності з розвитку лікувально-оздоровчого туризму та раціонального й ефективного використання природних лікувальних ресурсів і курортно-рекреаційного потенціалу України.

Очікувані результати навчання.

Програмні результати навчання:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань;

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації;

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості;

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку;

РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів;

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності;

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування;

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях;

РН13. Аналізувати, прогнозувати та планувати діяльність з розвитку лікувально-оздоровчого туризму та раціонального використання природних лікувальних ресурсів і курортно-рекреаційного потенціалу України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теорію туризму, словниково-категоріальний апарат дисципліни;
- історію виникнення туризмологічного знання, основні туризмологічні концепції;
- структуру та функції туризмологічного знання, його суспільне «призначення»;
- основні світові туристичні регіони.

вміти:

- аналізувати генезу та еволюцію туризмологічного знання;
- визначати зміст основних туризмологічних концепцій;
- застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- користуватися у своїй майбутній професії понятійним апаратом туризмологічних термінів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Туризмологія як наука про туризм

Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука

Сутність туризмології, основні параметри теорії туризму. Феномен туризму, основні соціально-економічні показники туризму. Актуалізація потреби створення теорії туризму: широкомасштабність туристичної діяльності, необхідність наукового підходу до вирішення нагальних завдань туристичної галузі, забезпечення високої економічної і соціальної ефективності туризму. Теоретико-методологічні засади туризмології. Об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології їх сутність і взаємовідношення.

Причини появи науки туризмологія. Місце науки туризмології в системі наук та в системі підготовки фахівців. Кореляційне співвідношення теорії і практики туризму, виявлення зв'язків туризму з економікою, географією, культурою, соціологією, психологією тощо.

Тема 2. Генеза туризмологічного знання.

Періоди та етапи розвитку туризму. Осмислення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного знання. Перші узагальнення подорожей в античній філософії. Сутність, характер подорожей в епоху Середньовіччя, їх інтерпретація у теологічних вченнях. Виникнення туризму в Новий Час як організованої, специфічної форми подорожей.

Становлення науки про туризм, накопичення знань про туризм та їх раціональне узагальнення. Основні події, що сприяли появі організованого туризму. Формування первинних туризмологічних моделей розвитку туризму, розробка туристичної термінології; Виникнення та розвиток національних туризмознавчих шкіл: австрійської, німецької, англійської, датської, швейцарської, французької, американської, польської, болгарської, колишньої Югославії (белградська школа) – початок створення цілісної теорії туризму. Українська туризмологічна школа, основні напрямки досліджень представників вітчизняної туризмології.

Заснування міжнародних, наукових і громадських організацій: Міжнародний центр з вивчення проблем туризму, Всесвітня туристська організація та інші.

Тема 3. Теоретико-методологічні складові туризмології.

Туризмологія: основні концепти (понятійний апарат). Понятійний апарат туризмології, її тезаурус. Сутність системоутворюючих категорій туризмології: „подорож”, „подорожуючий”, „дестинація”, „рекреаційні ресурси”, „туристський продукт”, „тур” та ін. Вітчизняне законодавче тлумачення базових термінів і понять туризмології.

Принципи, методи та функції туризмології. Туризмологічна проблемологія. Туризм як чинник сталого розвитку суспільства. Середовище сучасної тур діяльності. Складові туризмологічного знання.

Тема 4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології.

Туризм як форма філософського пізнання. Феноменологічна, герменевтична, антропологічна, аксеологічна особливості філософського розуміння та інтерпретації феномену туризму. Структурні складові філософії туризму. Екзистенціальні проблеми в туризмі. Базова термінологія філософії туризму: «філософія туризму», «туристських простір», «туризм як «життєвий світ людини», «антропологічне значення подорожей», «комунікативна культура», «туристські екзистенціали: «зустріч», «вибір», «свобода», «відповідальність», «антиномії туристської діяльності».

Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям. Аксіологічний аспект цінності туристської діяльності.

Поняття та напрямки дослідження антропології туризму. Антропологія мандрів та подорожей. Філософське тлумачення антропології туризму. Туристські товари та товари народних промислів як наслідки антропогенезу.

Змістовий модуль 2. Складові туризмологічного знання

Тема 5. Географія туризму.

Методологічна основа та етапи становлення географії туризму. Основні концепції сучасної географії туризму. Концепція територіальних рекреаційних систем. Концепції туристичного простору та перцепції (сприйняття) простору. Концепції периферії, урбанізації та району туристичної активності. Сучасні моделі туристичних подорожей в географії туризму.

Рекреаційно-туристський потенціал. Класифікація рекреаційно-туристських ресурсів. Туристське районування світу. Географія туристопотоків як галузь географії туризму. Стадії життєвого циклу дестинації. Концептуальна модель туристського дестинаційного простору.

Туристське освоєння території. Територіальна організація туризму, принципи розміщення туристських ресурсів, туристського районування. Туристське споживання природних ресурсів. Парадигма сталого розвитку туризму як напрямок сучасних досліджень географії туризму. Принципи сталого (гармонійного) розвитку туризму. Архітектурно-містобудівна організація відпочинку і туризму як форма облаштованості туристської інфраструктури.

Тема 6. Соціологія туризму.

Структура соціології туризму. Туризм як соціальний інститут і чинник соціалізації. Соціологічні аспекти дослідження туризму. Методологія і напрями соціологічних досліджень у сфері туризму. Методика і техніка соціологічних досліджень у сфері туризму. Людина у туристичній сфері: статуси, ролі, типи. Поведінка людини: соціологічний дискурс. Соціологічні погляди на поведінку людини. Соціологія туризму як галузева соціологічна теорія. Соціологія вільного часу та дозвілля як галузь наукового знання. Культурно-дозвіллева діяльність як соціальний феномен.

Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери. Мотивація туристичної діяльності. Проблеми мотивації туристської діяльності. Класифікація туристських мотивацій при виборі подорожі. Сутність та види туристських потреб. Теорії туристської мотивації.

Тема 7. Культурологія туризму.

Культурологічні засади пізнання туризму. Засоби, методи та механізми закріплення культурозначущої інформації в практиці туристської діяльності. Особливості залучення

культурних об'єктів до використання в туризмі. Культуротворче значення туризму. Культурний обмін як важливий результат туристичної активності. Туризм у структурі пізнання та освоєння загальнолюдських цінностей. Кулінарна спадщина як частина туристського досвіду. Гастрономічний та кулінарний туризм як важливий чинник позитивної глобалізації сучасного соціуму.

Базові культурологічні та етичні принципи туризмології. Поведінка людини: соціологічний дискурс. Моральні вимоги, обмеження, приборкання людини в туристичній діяльності. Виховна і естетична функції туризму. Формування комунікативної культури, культури спілкування, взаємоповаги, толерантності особистості засобами туризму. Основні положення Глобального етичного кодексу туризму.

Тема 8. Психологія та етика туризму

Місце психології та етики туризму в туризмологічному знанні. Концептуальні засади психології туризму. Психологія в процесі туристської діяльності. Психологічні фактори у туристичній сфері. Психологічні проблеми туристичного бізнесу. Психологічні проблеми управління сферою туризму. Психологія споживача туристського продукту. Поняття психології менеджера туристичної галузі. Сутність етичного виміру туризму.

Психологічні фактори в професійній туристичній діяльності. Психологія взаємодії з діловими партнерами та клієнтами. Психологічний клімат у туристській групі. Характеристика конфлікту як соціально-психологічного феномену. Типологія конфліктів та їх особливості. Конфліктологія туризму. Шляхи подолання конфліктних ситуацій та їх упередження. Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів. Психологія переговорного процесу з розв'язання конфліктів

Тема 9. Педагогіка туризму

Педагогіка туризму як наука. Методологічні функції педагогіки туризму. Спеціальні функції педагогіки туризму. Ключові складові педагогіки туризму. Проблеми формування особистості засобами виховання, навчання і розвитку у контексті гуманітарно-соціальних функцій туризму.

Основи формування змісту туристської освіти. Проблеми та напрямки вдосконалення дидактики туризму. Базові складові змісту та організації викладання професійно орієнтованих дисциплін. Міжнародний досвід туристської освіти. Тенденції європейської туристської освіти. Характерні особливості системи підготовки туристських кадрів у США. Сучасна система туристичної освіти в Україні.

Тема 10. Праксеологія туризму

Праксеологія туризму як наукове осмислення туристських практик. Праксеологічні принципи туризму. Технологія і організація туризму та готельно-ресторанного господарства. Інститут гостинності як чинники праксеологічного знання. Економіка туризму. Менеджмент, логістика та маркетинг туризму. Правові аспекти туризмознавства. Фізіологія людини подорожуючої (обстеження туристів, адекватність їх організму труднощам туристських заходів). Екологія навколишнього середовища як чинник активації туристів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			ср.
		л.	п/с	лаб			л.	п/с	лаб	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Туризмознавство як наука про туризм										
Тема 1. Туризмознавство як соціогуманітарна наука	15	2	2		11					
Тема 2. Генеза туризмознавчого знання	15	2	2		11					
Тема 3. Теоретико- методологічні складові туризмознавства	15	2	2		11					
Тема 4. Філософія туризму як методологічна та концептуальна основа туризмознавства	15	2	2		11					
Всього за 1 модуль	60	8	8		44					
Змістовний модуль 2. Складові туризмознавчого знання										
Тема 5. Географія туризму	10	2	2		6					
Тема 6. Соціологія туризму	10	2	2		6					
Тема 7. Культурологія туризму	10	2	2		6					
Тема 8. Психологія та етика туризму	10	2	2		6					
Тема 9. Педагогіка туризму	10	2	2		6					
Тема 10. Праксеологія туризму	10	2	2		6					
Всього за 2 модуль	60	12	12		36					
Всього за семестр	120	20	20		80					

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретико-методологічні засади туризмознавства. Кореляційне співвідношення теорії і практики туризму, виявлення зв'язків туризму з економікою, географією, культурою, соціологією, психологією тощо.	2
2	Перші узагальнення подорожей в античній філософії (Фалес, Солон, Піфагор, Платон, Анахарсіс, Прокл). Сутність, характер подорожей в епоху Середньовіччя, їх інтерпретація у теологічних вченнях Св. Августина і Фоми Аквінського. Виникнення туризму в Новий Час як організованої, специфічної форми подорожей. Ф. Бекон „Про подорожі”. Становлення науки про туризм.	2
3	Принципи, методи та функції туризмознавства. Туризмознавча проблемологія. Туризм як чинник сталого розвитку суспільства. Складові туризмознавчого знання.	2
4	Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям.	2

	Аксіологічний аспект цінності туристської діяльності. Філософське тлумачення антропології туризму. Туристські товари та товари народних промислів як наслідки антропогенезу.	
5	Туристське районування світу за UNWTO. Туристське споживання природних ресурсів за видами туристичної діяльності. Принципи сталого (гармонійного) розвитку туризму - нормативно-правові акти та декларації. Архітектурно-містобудівна організація відпочинку і туризму як форма облаштуваності туристської інфраструктури - на прикладі всесвітньовідомих курортів.	2
6	Туризм як соціокультурний інститут. Соціологічні аспекти дослідження туризму. Дослідження проявів туризму: туристичної діяльності і поведінки, туристичних груп і організацій, соціальних систем і соціального інституту туризму.	2
7	Формування комунікативної культури, культури спілкування, взаємоповаги, толерантності особистості засобами туризму. Культурно-історичний зріз туризму. Літературно-культурологічні аспекти туризму.	2
8	Психологія в процесі туристської діяльності. Психологія туриста - темперамент, характер, емоційність, самооцінка. Психологія туристської групи. Психологічні проблеми управління сферою туризму. Етичні виміри туризму.	2
9	Психолого-педагогічні аспекти професійної діяльності у сфері туризму. Моніторинг якості туристської освіти. Професійна майстерність діяльності фахівців у сфері туризму.	2
10	Економіка туризму. Інститут гостинності як чинники праксеологічного знання. Менеджмент та маркетинг туризму. Правові аспекти туризмознавства. Фізіологія людини подорожуючої (обстеження туристів, адекватність їх організму труднощам туристських заходів). Екологія навколишнього середовища як чинник активації туристів.	2
	Разом	20

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл. год.
1.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Туризм як об'єкт наукового пізнання. Дисциплінарні підходи у вивченні туризму. Предмет, об'єкт та завдання туризмології як навчальної та наукової дисципліни. Місце туризмології в системі туризмознавчих дисциплін. Туризмологія, туризмознавство, туристика: проблеми самоназви наукової теорії туризму.	11
2.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Осмислення подорожі та мандрівки у античній традиції. Ставлення представників духовної культури до туризму у Середньовіччі. Нові часи – новий погляд на туризм. Епоха просвітництва і туризм. Капіталістичні перетворення суспільства і туризм.	11
3.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Зародження системи знань про туризм як об'єкта наукового пізнання (кін. XIX – 1930-ті роки). Дисциплінарне та інституційне становлення туризмологічних досліджень 1940-1980-ті роки. Наукове дослідження туризму в СРСР та УРСР. Напрямки наукового пошуку в	11

	галузі туризму і рекреації в Україні. Генеза мережі науково-дослідницьких центрів, що спеціалізуються на туристичній тематиці.	
4.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Одеська туризмологічна школа. Київська туризмологічна школа. Львівська туризмологічна школа. Харківська туризмологічна школа. Інші регіональні туризмологічні школи	11
5.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Антропологічний феномен туризму. Формування антропології туризму як субдисципліни. Антропологія туризму під кутом зору етнології. Системи життєзабезпечення на прикладі певних етнічних спільнот та їх контакти з туристами.	6
6.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Всесвітня туристська організація. Декларації та норми, прийняті ВТО. Міжнародні туристські організації. Міжнародні туристські документи та регламентація туристичної діяльності.	6
7.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Соціальні теорії в туризмі: Концепція псевдобуття Д. Бурстіна; Д. МакКеннел та Д. Бурстін: автентичність досвіду та театралізована справжність; Н. Грабурн: укоріненість священного; Ідеальні типи туристів; Дж. Уррі: мобільність та її метафори; ХХІ століття – століття мобільностей; Метафори мобільності; Сучасні кочівники; Полеміка з Бурстіном і МакКеннелом; Туризм як пригода і захоплює видовище; Туризм і споживання: З. Бауман; Туризм і візуальне споживання. Роль фотографії в туризмі.	6
8.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Вивчення соціокультурних комунікацій та їх проявів у сучасній туристській діяльності. Регулярні контакти у різних сферах між представниками різноманітних культур. Механізми сприйняття інших культур як інокультурних текстів. Осмислення специфіки філософської інтерпретації у площині туризму	6
9.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: Проблеми прикладної етики в історії етичної думки. Соціальне і природне середовище у туризмі як моральна проблема. Екологізація моральної свідомості і туризм. Екологічний імператив в рекреаційно-туристичній діяльності	6
10.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання: мета і завдання туристського виховання; Закономірності виховання в туризмі; Принципи туристського виховання; Аксиологія туристського виховання; Естетична функція педагогіки туризму; Методи виховання, їх класифікація; Міжнародний досвід туристичної освіти; Практика підготовки фахівців сфери туризму в західноєвропейських країнах; Досвід навчання працівників туризму в США, країнах Європи	6
	Разом	80

До самостійної роботи відноситься: [1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів/презентацій, есе; [3] — підготовка до дискусій та колоквиумів.

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача): онлайн-програми для фахівців туристичного сектору національної туристичної організації України <https://akademy.nto.ua>

**Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.*

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації), розповіді, пояснення нового матеріалу, бесіди з тем курсу, диспут, обговорення.

Наочні: ілюстрація, мультимедійна презентація, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: виконання мінідослідження, виконання індивідуальних завдань. Методи інтерактивного навчання – колективні дискусії, навчально-ділові ігри.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль - іспит. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання

	інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Результати навчання, здобуті у неформальній/інформальній освіті, визнаються згідно Положення про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

11. Питання для підсумкового контролю

1. Туризмологія як соціогуманітарна наука.
2. Основні етапи становлення та розвитку науки про туризм.
3. Предметно-об'єктне поле туризмології.
4. Розробка теорії туризму в контексті наукознавства.
5. Антропологічна сутність туризмології.
6. Критеріальні підходи до визначення феномену туризму.
7. Діалектика зв'язків між теорією та практикою туристичної діяльності
8. Туризмологія: генеза та еволюція.
9. Понятійний апарат туризмології.
10. Гносеологічні пріоритети туризмології.
11. Туризмологія та праксеологія туризму.
12. Місце туризмології в системі туризмознавчих дисциплін.
13. Історія туризмології в контексті історії туризму
14. Західноєвропейські концепції туристського знання.
15. Американська концепція туризмології (США).

16. Проблема створення теорії туризму в матеріалах і документах ЮН ВТО.
17. Українська наукова школа туризмології.
18. «Подорож» як системоутворююче поняття науки про туризм.
19. Структура туризмологічного знання.
20. Теоретико-методологічні складові туризмології.
21. Соціоетична місія туризму.
22. Концептуальні засади педагогіки туризму.
23. Психологія туризму в контексті туризмології.
24. Екскурсологія як туризмологічна наука
25. Туристське право як категорія юридичної туризмології.
26. Туризм як феномен культури.
27. Подорож та туризм: співвідношення понять та практик.
28. Туризмологічний аспект педагогічної освіти професіоналів туризму.
29. Рациональне та емоційне (психологічне) в науці про туризм.
30. Інституціоналізація туризмологічного знання у XX столітті.
31. Історичні передумови виникнення концепції сталого розвитку.
32. Система екологічного менеджменту як вимога сталого розвитку туризму.
33. Соціальна підсистема туристичної системи
34. Глобальні тренди у розвитку світового туристичного ринку.
35. Вплив демографічних чинників на трансформацію світового туристичного ринку.
36. Характеристика основних перспективних сегментів туристичного ринку.
37. Проблеми мотивації туристської діяльності.
38. Психологічні фактори в професійній туристичній діяльності.
39. Соціологічні аспекти дослідження туризму.
40. Базові культурологічні та етичні принципи туризмології.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Іспит

Поточний контроль										Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовний модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	100
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани семінарських занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

13. Рекомендована література

Основна

1. Аріон О.В., Уліганець С.І. Географія туризму. Навчально-методичний посібник. К.: Інтердрук, 2019. 206 с.
2. Безуглий В.В., Костащук І.І., Яворська В.В. Географія всесвітньої спадщини (туристичні атракції). Дніпро: ЛІРА, 2021. 528 с.
3. Васильчук В.М. Туризмологія: навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2023. 115 с.
4. Джинджоян В.В., Горожанкіна Н.А., Бойко З.В. Основи туризмознавства: навчальний посібник. Київ: ФОП Піча Ю. В., 2023. 246 с.
5. Залевський А., Колотуха О., Соколовський В. та ін. Пошуки туристської привабливості Кіровоградської області: наукові розвідки. / За заг. ред. д.г.н. О.В. Колотухи. Дніпро : ФОП Середняк Т.К., 2020. 287 с.
6. Основи туризмології: навч. посіб. / О.А. Кручек, С.Ф. Парубець, С.І. Гордієнко. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 234 с.
7. Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки. Навчальний посібник. Одеса : Бондаренко М.О., 2022. 280 с.
8. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. / За заг. ред. проф. В.О. Негодченка. Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
9. Туризмологія [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. до практ. робіт студентам геол.-геогр. ф-ту другого (магіст.) рівня освіти спец. ІЗ Туризм та рекреація / уклад.: В. А. Соколовський, В. В. Яворська, В. А. Сич. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2025. 32 с. 1,2 МБ. URI: <https://dspace.onu.edu.ua/handle/123456789/42221>
10. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія / за ред. О. О. Красноручького, Н. І. Моїсєєвої. Харків : Видавництво «Стильна типографія», 2019. 252 с.
11. Korstanje M. E., Gowreesunkar V. G. Anthropology of Tourism: Exploring the Social and Cultural Intersection. Apple Academic Press, 2024. 232 p.
12. McCabe, S. Theory in tourism. Annals of Tourism Research, 2024, vol. 104, 103721. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2023.103721>
13. McKercher B., Prideaux B. Tourism Theories, Concepts and Models. Goodfellow Publishers Ltd 2020. 256 p.

Додаткова

1. Абрамов В.В. Історія туризму: підручник/ В. В. Абрамов, М.В. Тонкошкур. Харків: Харківська національна академія міського господарства, 2010. 294 с.
2. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія» (для магістрів спеціальності 8.14010301 - Туризмознавство). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 71 с.
3. Басюк Д.І. Основи туризмології: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 204 с.
4. Гринів О. Філософія туризму: навч. посібник. Львів : ПАІС, 2017. 200 с.
5. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
6. Культура і освіта фахівців туристської сфери: сучасні тенденції та прогнози: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. К.: КУТЕП, 2005. 654 с.

7. Лук'янова Л. Г. Освіта в туризмі : навч.-мет. посіб. Київ : Вища школа, 2008. 718 с.
8. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теоретичні основи туризмології: навч. пос. К.: «Ніка-Центр», 2005. 316 с.
9. Пазенок В.С., Федорченко В.К., Кручек О.А., Мініч І.М. Туризмологія (теорія туризму): навч.-метод. посіб. зі спецкурсу. К.: КУТЕП, 2010. 70 с.
10. Пазенок В.С., Федорченко В.К. Філософія туризму: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 268 с.
11. Педагогіка туризму : навч. посібник /В.К.Федорченко, Н.А.Фоменко, М.І.Скрипник, Г.С.Цехмістрова; МОН України. К.: Слово, 2004. 295 с.
12. Психологія праці у звичайних та екстремальних умовах : навч. посіб. / М.С. Корольчук В.М. Корольчук, С.М. Миронець та ін. К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. 652 с.
13. Соколовський В., Сич В., Яворська В. Методичні засади суспільно-географічного дослідження територіальної організації рекреаційного комплексу регіону. Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. / За заг. ред. д.геогр.н. О.В. Колотухи. Дніпро : Середняк Т.К., 2024. С. 136-143.
14. Соколовський В.А., Щоголева І.В. Івент-туризм Середнього Придніпров'я як стратегічний напрям регіонального розвитку. Географія і туризм. 2021. № 60. С. 33-42
15. Соколовський В.А., Щоголева І.В. Особливості організації комбінованих турів. Науковий вісник Льотної академії. Серія: економіка, менеджмент та право. Кропивницький.: ЛА НАУ, 2020. №2 С. 170-176.
16. Соколовський В.А., Щоголева І.В. Аналіз ресурсного потенціалу лікувально-оздоровчого туризму Середнього Придніпров'я. Грааль науки. № 24, 2022. С. 45-49.
17. Соціологія туризму: Підручник / М.П. Лукашевич, С.М. Мошак, Ф.Ф. Шандор. К. : Знання, 2015. 303 с.
18. Топчієв О. Г., Коломієць К. В., Сич В. А., Яворська В. В.. Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища: Монографія / Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А. С., 2020. 332 с.
19. Топчієв О. Г., Сич В. А. Проблеми кластеризації та структурування соціоприродних видів господарської діяльності у географічних дослідженнях / // Український географічний журнал. 2020. Вип. 2. С. 65-72.
20. Туризмологія (теорія туризму). Навчально-методичний посібник зі спецкурсу. К.: КУТЕП, 2010. 70 с.
21. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / В. Пазенок, В.Федорченко та ін. К. : Академія, 2013. 368 с.
22. Щоголева І.В., Соколовський В.А. Теоретичні та методичні підходи до формування змісту та структури професійно орієнтованих дисциплін під час підготовки менеджерів туризму. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький : ЛА НАУ, 2019. Вип. 5. С. 191-200.
23. Щоголева І.В., Соколовський В.А. Особливості івент-менеджменту в туризмі. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Економіка, менеджмент та право. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 3, 4. С. 146-155
24. Щоголева І.В., Соколовський В.А. Проблеми та перспективи дуальної освіти в туризмі : Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 9. С. 168-172
25. Bondar Iu., Shchoholieva I., Sokolovskiy V., Petrenko N., Maliuga L., & Tereshchuk N. Prerequisites for the ecologization of recreational and tourist activities in Ukraine. IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 1126 012014, 2023.
26. Goeldner C. R., Ritchie J-R. B. Tourism : principles, practices, philosophies. 12th ed. John Wiley & Sons, 2012. 514 p.
- 27.

28. Okumus F., Altinay L., Chathoth P., Koseoglu M. A. Strategic Management for Hospitality and Tourism. Routledge, 2019. 356 p.
29. Page S. J. Tourism Management. Routledge, 2019. 510 p.
30. Prideaux B. Resort Destinations : Evolution, Management and Development. Taylor & Francis, 2017. 328 p.
31. Topchiyiv O. G., Sych V. A., Yavorska V. V., Hevko I. V., Kolomiyets K. V. Methodological principles of systematics of recreational goods. // Journal of Geology Geography and Geoecology, 2021. Том 30(4). С. 762-771. DOI: <https://doi.org/10.15421/112170>
32. Vanhove N. The Economics of Tourism Destinations: Theory and Practice. IV Edition. Routledge, 2020. 453 p.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. European Travel Commission. URL: <https://etc-corporate.org/>
2. The World Factbook ЦРУ США (англ.). URL: <http://www.cia.gov>
3. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>
4. WTTC/Economic Research URL: <http://www.wttc.org/research/economicresearch>
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Державне агентство розвитку туризму України. URL: <http://www.tourism.gov.ua/>
7. Національна туристична організація України URL: <https://nto.ua/>
8. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: www.ebrd.com
9. Світовий банк в Україні. URL: <http://www.worldbank.org.ua/>
10. Серія звітів щодо туристичної конкурентоспроможності Світового економічного форуму URL: <https://www.weforum.org/search?query=Travel+and+Tourism+Competitiveness+report>